

Κεφάλαιο 7

Η άλωση της Τριπολιτσάς

Οι Έλληνες επαναστάτες στην Πελοπόννησο με επικεφαλής τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη αποφάσισαν να πολιορκήσουν την Τριπολιτσά, που ήταν η στρατιωτική έδρα των Τούρκων στην περιοχή. Η άλωσή της, τον Σεπτέμβριο του 1821, τόνωσε το ηθικό των Ελλήνων.

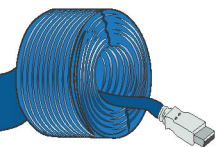
▲ Η ελληνική σημαία υψώνεται στην Τριπολιτσά, ζωγραφική αναπαράσταση από τον Πέτερ Φον Ες

Απρίλιος 1821

23 Σεπτεμβρίου 1821

Ξεκινά η πολιορκία της Τριπολιτσάς

Άλωση της Τριπολιτσάς

Με το ξέσπασμα της Επανάστασης του 1821 στην Πελοπόννησο, ο Χουρσίτ Πασάς έστειλε 3.500 στρατιώτες να υπερασπιστούν την *Τριπολιτσά* (Τρίπολη), όπου είχε και την οικογένειά του.

Οι επαναστατημένοι Έλληνες πάλι, αφού κατέλαβαν την Καλαμάτα, έκαναν σύσκεψη για τις παραπέρα ενέργειές τους. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης πρότεινε να πολιορκήσουν την Τριπολιτσά, που ήταν η κεντρική διοικητική, εμπορική και στρατιωτική έδρα των Τούρκων στην Πελοπόννησο. Πίστευε πως αν οι Έλληνες κατόρθωναν να την κυριεύσουν, θα αποδυναμώνονταν και τα υπόλοιπα κάστρα της περιοχής. Έτσι, επαναστάτες με επικεφαλής τον Κολοκοτρώνη κινήθηκαν προς την Τριπολιτσά, έστησαν στρατόπεδα στα βουνά γύρω από αυτήν και η πολιορκία άρχισε. Μετά την ήττα των Τούρκων στο Βαλιέτσι, κοντά στην Τριπολιτσά, οι Έλληνες αγωνιστές μπόρεσαν να προωθηθούν πιο κοντά στην πόλη.

Στην πολιορκία συμμετείχε και ο Δημήτριος Υψηλάντης, που είχε αναλάβει την αρχηγία του Αγώνα, ενώ τα τέσσερα κεντρικά στρατόπεδα διύθυναν ο Κολοκοτρώνης, ο Αναγνωσταράς (Αναγνώστης Παπαγεωργίου), ο Παναγιώτης Γιατράκος και ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης. Επίσης, είχαν σταλεί ελληνικές δυνάμεις στα Μέγαρα, για να εμποδίσουν τουρκικές ενισχύσεις να φτάσουν στην Τριπολιτσά από την Αθήνα.

Όσο περνούσε ο καιρός, η πολιορκία γινόταν πιο στενή. Στην πόλη τα τρόφιμα λιγόστεψαν και άρχισε η δικόνοια. Η Τριπολιτσά έπεσε στα χέρια των επαναστατών στις 23 Σεπτεμβρίου του 1821. Ακολούθησαν σφαγές και λεηλασίες. Οπλισμένοι οι Έλληνες, μπήκαν στην πόλη χτυπώντας τους Τούρκους, που οχυρώθηκαν στα σπίτια τους. Οι Οθωμανοί που κλείστηκαν στον κεντρικό πύργο, τη Μεγάλη Τάπια, παραδόθηκαν έπειτα από τρεις ημέρες από έλλειψη νερού.

Η άλωση της Τριπολιτσάς, έξι μήνες από την έναρξη της Επανάστασης, ήταν ιδιαίτερα σημαντική, καθώς είχε συντριβεί η βασική στρατιωτική βάση του οθωμανικού στρατού στην Πελοπόννησο και χιλιάδες τουρκικά όπλα πέρασαν στην κατοχή των Ελλήνων, τονώνοντας το ηθικό τους. Οι εξεγερμένοι πίστεψαν πια πως οι Τούρκοι δεν ήταν ακατανίκητοι. Στη συνέχεια, οι νικητές της Τριπολιτσάς στράφηκαν στα περιφερειακά κάστρα της Πελοποννήσου, για να τα πολιορκήσουν.

Γλωσσάρι

Τριπολιτσά: Σημαντικό διοικητικό, στρατιωτικό και οικονομικό κέντρο της Πελοποννήσου. Η Τριπολιτσά αποτελούσε μεγάλη πόλη για τα δεδομένα της εποχής με χριστιανικό, μουσουλμανικό και εβραϊκό πληθυσμό. Σήμερα η πόλη ονομάζεται Τρίπολη.

Οι πηγές αφηγούνται...

1. Αφιξη του Άγγλου Φιλέλληνα Τόμας Γκόρντον στο ελληνικό στρατόπεδο της Τριπολιτσάς (μέσα Αυγούστου 1821)

«Τότε ο Ιγγλέζος, δακρύσας, εφώναξεν: Ευτυχής εγώ οπού είδον με τους οφθαλμούς μου, όσα ανεγίνωσκον και ήκουον από τους προγόνους μου και από την ιστορίαν. Μακάριος και συ, Υψηλάντα, είπεν εις τον πρίγκιπα. Σύ είσαι ο Λεωνίδας επί της κεφαλής των Σπαρτιατών και ο Θεμιστοκλής και Μιλτιάδης και Περικλής επάνω των Αθηναίων».

Γ. Σακελλαρίου, Φιλική Εταιρεία, Οδησός 1909, σσ. 253-255. Η πηγή περιέχεται στη μελέτη του Απόστολου Βακαλόπουλου, *Επιλεκτές βασικές ιστορικές πηγές της ελληνικής επανάστασης*, τόμ. 1, Θεσσαλονίκη 1990, σ. 245.

2. Ο Κολοκοτρώνης μιλά για την Επανάσταση και τους αγωνιστές

«Μίαν φοράν, όταν επήραμεν το Ναύπλιον, ήλθε ο Άμιλτων να με ιδή, μου είπε ότι: "Πρέπει οι Έλληνες να ζητήσουν συμβιβασμόν, και η Αγγλία να μεσιτεύση". Εγώ του αποκρίθηκα, ότι: "Αυτό δεν γίνεται ποτέ, ελευθερία ή θάνατος. Εμείς καπιτάν Άμιλτων, ποτέ συμβιβασμόν δεν εκάμαμεν με τους Τούρκους. Άλλους έκοψε, άλλους εσκλάβωσε με το σπαθί και άλλοι, καθώς εμείς, εξούσαμε ελεύθεροι από γενεά σε γενεά. Ο βασιλεύς μας εσκοτώθη, καμμία συνθήκη δεν έκαμε, η φρουρά του είχε παντοτεινόν πόλεμον με τους Τούρκους και δύο φρούρια ήτον πάντοτε ανυπότακτα". Με είπε: "Ποια είναι η βασιλική φρουρά του, ποία είναι τα φρούρια;". "Η φρουρά του βασιλέως μας είναι οι λεγόμενοι Κλέφται, τα φρούρια η Μάνη και το Σούλι και τα βουνά". Έτσι δεν με ωμίλησε πλέον.

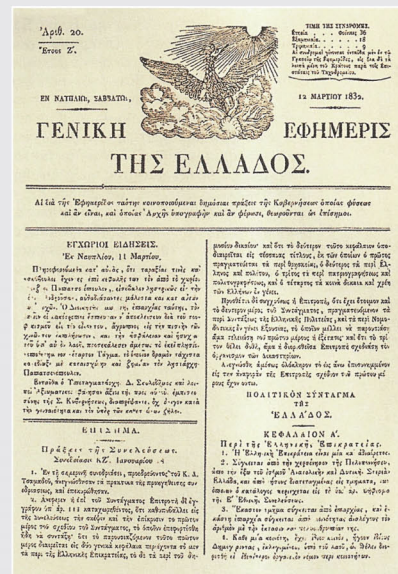
Ο κόσμος μας έλεγε τρελλούς. Ημείς αν δεν είμεθα τρελλοί δεν εκάναμεν την επανάστασιν, διατί ηθέλαμεν συλλογισθή πρώτον διά πολεμοφóδια, καβαλαρία μας, πυροβολικό μας, πυριτοθήκαις μας, τα μαγαζιά μας, ηθέλαμεν λογαριάσει την δύναμιν την εδική μας, την τούρκικη δύναμη. Τώρα οπού ενικήσαμεν, οπού ετελειώσαμεν με καλά τον πόλεμό μας, μακαριζόμεθα, επαινώμεθα. Αν δεν ευτυχούσαμεν ηθέλαμεν τρώγει κατάραις, αναθέματα».

Κολοκοτρώνη Απομνημονεύματα, Καταγραφή Γ. Τερτσέτη, επιμέλεια Τάσος Βουρνάς, Αθήνα 1983, σ. 178.

Ματιά στο παρελθόν

Οι εφημερίδες στην Επανάσταση

Η έκδοση εφημερίδων γνώρισε μεγάλη άνθιση την περίοδο της Μεγάλης Επανάστασης του 1821. Συνδέθηκε, μάλιστα, με την υπεράσπιση των εθνικών δικαίων και την ενημέρωση των ξένων για την ελληνική υπόθεση. Το πρώτο Εθνικό Τυπογραφείο λειτούργησε στην Αίγινα. Από την πλούσια εκδοτική δραστηριότητα της εποχής αξίζει να εστιάσουμε στην «Γενική Εφημερίδα της Ελλάδος», την πρώτη ουσιαστικά επίσημη ελληνική εφημερίδα καθώς και στα «Ελληνικά Χρονικά», τα οποία εξέδιδε στο Μεσολόγγι ο Ελβετός Φιλέλληνας Ιάκωβος Μάγερ. Η εφημερίδα του Μάγερ διέκοψε την κυκλοφορία της στις αρχές του 1826, λόγω της καταστροφής των εγκαταστάσεών της από τουρκικό βλήμα.

▲ Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

▲ Ο Κολοκοτρώνης παρατηρεί τους άνδρες του που διασκεδάζουν, σύνθεση του Πέτερ φον Ες

▲ Μνημείο της μάχης στο Βαϊτέτσι

▲ Μνημείο των Ηρώων στην Πλατεία Άρεως στην Τρίπολη

Ερωτήματα

- Για ποιους λόγους ήταν σημαντική η άλωση της Τριπολιτσάς από τους Έλληνες;
- Με βάση την Πηγή 2, γιατί ο κόσμος έλεγε τρελούς τους Έλληνες επαναστάτες;